Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 345
van **LYDIA PEETERS**
datum: 9 februari 2017

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

Kmo's - Ondersteuningsbeleid

Bijna één jaar geleden opende de Zweedse meubelfabrikant IKEA zijn deuren in Hasselt. Als ondernemersorganisatie heeft UNIZO-Limburg zich nooit verzet tegen de komst. IKEA is een sterk merk, zorgt voor tewerkstelling en dat is goed voor Limburg. De komst van de Zweden was voor UNIZO wel de gelegenheid om er voor te pleiten dat de snelheid en soepelheid waarmee dit project werd gerealiseerd voortaan ook de norm zou worden voor de Limburgse kmo's. Dit voorstel doopten zij de 'IKEA-norm'. Via een persbericht dd. 1 februari 2017, laat UNIZO-Limburg echter weten dat er een jaar later weinig resultaat is. Het traject dat Limburgse kmo's afleggen voor uitbreidingsinvesteringen of nieuwe vestigingen loopt niet sneller of soepeler. Integendeel. Vandaar hun oproep om via de 'IKEA-norm' te zorgen voor meer snelheid, ondernemersvriendelijkheid en rechtszekerheid voor álle ondernemers.

Limburgse kmo's zullen hierin wellicht geen uitzondering zijn in Vlaanderen. Bij de diverse overheidsdiensten is, volgens UNIZO, nog meer dan in het verleden nood aan een vaste contactambtenaar die de ondernemer in de hele procedure begeleidt. Ook roepen ze de ambtenaren en beleidsverantwoordelijken op om minder te focussen op de maximale termijnen die beschikbaar zijn om adviezen te geven. Als sneller een advies afgeleverd kan worden, dan moet men zeker niet langer wachten. Als bijkomende oplossing zien ze ook nog het optimaal gebruik van de mogelijkheden tot vooroverleg tussen alle betrokken actoren, in eerste instantie tussen de bevoegde administraties en de ondernemer. Tevens pleiten ze voor een optimaal gebruik in de procedures van de huidige stedenbouwkundige vergunning en de toekomstige omgevingsvergunning, waar dit ook formeel mogelijk is. Maar ook in andere procedures kan een informeel en vrijwillig vooroverleg vele problemen en vertragingen voorkomen.

1. Hoe staat de minister ten aanzien van de oproep van UNIZO-Limburg om te zorgen voor meer snelheid, ondernemersvriendelijkheid en rechtszekerheid voor álle ondernemers? Is de minister van oordeel dat er op dit vlak nood is aan verbetering en wat zijn de voorstellen hierrond?

2. Heeft de minister zicht op de oorzaken waardoor kmo-dossiers - zoals UNIZO-Limburg aangeeft - vaak veel vertraging oplopen? Zijn er volgens de minister bepaalde, steeds terugkerende knelpunten? Zo ja, welke? Welke verbetervoorstellen worden ter zake voorgesteld?

3. De minister heeft in november 2016, tijdens de verkiezing van de nationale kmo-Laureaat 2016-2017, gezegd dat we in Vlaanderen niet kunnen zonder onze kmo's

die elke dag het beste van zichzelf geven. Het is dan ook de taak van de overheid om te zorgen voor een ondernemersvriendelijk klimaat en in te zetten op een positief imago van ondernemerschap.

4. Welke initiatieven worden er concreet genomen om in te zetten op een positief ondernemersimago? Graag een overzicht.

5. De aanwezigheid van een ondernemersloket kan een ondernemersvriendelijk klimaat in een gemeente bevorderen.

   Hoeveel steden en gemeenten beschikken intussen over een ondernemersloket? Wordt dit vanuit de Vlaamse Regering op één of andere manier aangemoedigd of ondersteund?

6. In de beleidsbrief 2016-2017 van de minister lezen we dat in het afgelopen jaar de hervorming van de startlening+ en de kmo-cofinanciering, en de ondersteuning ervan door Europese middelen via EFSI, bijzonder goed onthaald werden. De aanpassing van de leningsparameters en de Europese tegengarantie leidden tot een opmerkelijke groei in het aantal aanvragen. Graag verkreeg ik een overzicht van deze resultaten.

7. In de beleidsbrief lezen we verder dat in het najaar van 2016 de minister verder zou werken aan een nieuw kwaliteitsdecreet. Er zal de nodige aandacht zijn voor gepaste overgangsmaatregelen zodat alle dienstverleners voldoende tijd krijgen om zich in regel te stellen. Toegankelijkheid voor kmo-dienstverleners en startende dienstverleners is daarbij een aandachtspunt.

   Wat is de stand van zaken van dit kwaliteitsdecreet?

8. In het voorjaar 2016 werd de kmo-portefeuille hervormd en de kmo- groeisubsidie gelanceerd. In deze vernieuwde kmo-portefeuille kan elke kmo jaarlijks gebruik maken van één maximaal subsidiebedrag aan één steunpercentage die het bedrijf afhankelijk van zijn behoefte kan inzetten voor opleiding en/of advies. De eerste 6 maanden van 2016 kregen meer dan 70.000 bedrijven via de kmo-portefeuille steun.

   Om hoeveel bedrijven en financiële steun ging het in de laatste 6 maanden van 2016? Graag een overzicht.

PHILIPPE MUYTERS
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

ANTWOORD
op vraag nr. 345 van 9 februari 2017
van **LYDIA PEETERS**

---

1. Deze vraag heeft betrekking op bevoegdheden van collega Schauvliege.

2. Deze vraag heeft betrekking op bevoegdheden van collega Schauvliege.

3. Als minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport heb ik samen met mijn collega Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw werk gemaakt van een geactualiseerd actieplan voor het stimuleren van ondernemingszin en ondernemerschap via het onderwijs.
   Binnen het Actieplan Ondernemend Onderwijs worden een hele waaier aan ondersteunende initiatieven vernoemd met betrekking tot ondernemende jongeren en onderwijs om de keuze voor en drempel naar ondernemerschap te verlagen, hen te inspireren en te stimuleren. Het geheel van die maatregelen, samen met een evolutie bij de jongeren zelf, waar ondernemen meer en meer als 'hip' beschouwd wordt, maakt dat de drempel naar ondernemen zowel juridisch, als financieel en psychologisch enorm verlaagd werd en ondernemen zelfs meer en meer als een aantrekkelijke optie beschouwd wordt. Volgende concrete acties kunnen worden vermeld:
   - Het Forum Ondernemend hoger Onderwijs brengt, onder organisatie en facilitatie van Agentschap Innoveren en Ondernemen, mensen samen die concrete initiatieven in en naast de lessen nemen met betrekking tot ondernemingszin en ondernemerschap (lectoren, docenten, onderwijsontwikkelaars, studentenvereniging actief rond ondernemerschap, intermediaire organisaties, …) zodat ze van elkaar kunnen leren en zo eigen initiatieven naar studenten verrijken en versterken en in de eigen instelling hoger onderwijs de dynamiek rond ondernemen aanzwengelen.
   - De instellingen hoger onderwijs hebben voortaan de mogelijkheid om zelf aan hun bachelorstudenten een getuigschrift bedrijfsbeheer af te leveren, zodat die al tijdens hun bachelorjaren een onderneming kunnen opstarten. Agentschap Innoveren en Ondernemen zorgde hiervoor in samenwerking met het departement Onderwijs.
   - Er is een partnerschap met Vlajo en Stichting Onderwijs en Ondernemen, met een ondersteunend aanbod rond ondernemend onderwijs. Dit structureel partnerschap krijgt steun zowel van mij als van mijn collega minister Crevits.

   Ik nam ook nog volgende initiatieven die ondernemerschap bij studenten en jongeren ten goede komen:
   - De startlening+ van PMV is uitgebreid naar student-ondernemers, zodat ook zij van deze laagdrempelige financieringsmogelijkheid kunnen gebruik maken.
   - De website www.hogeronderwijsonderneemt.be van Agentschap Innoveren en Ondernemen is een portaal met ondersteunende info en ondernemende (les)praktijken voor docenten. De website is in volle opbouw en zal worden uitgebreid naar jeugdwerkers. Daarnaast wordt alle info gebundeld voor jongeren die interesse hebben om te ondernemen, en deze info zal op de Vlaio-website ontsloten worden.
   - De jongerencoöperatie Haven cvba en studentencoöperatie Artepreneur cvba, waar respectievelijk jongeren in het kader van jeugdhuizen en studenten onder de

koepel van de coöperatieve als (reële) ondernemer in een veilige omgeving hun eerste stappen als ondernemer kunnen zetten en groeien in hun ondernemerschap.

- De 'ecosystemen in studentensteden' (EFRO en Hermes-middelen), waar in Brugge, Kortrijk, Gent, Aalst, Leuven, Geel, Antwerpen, Hasselt en Genk op stadsniveau een partnerschap wordt gevormd met alle lokale actoren (minstens de stad, hoger onderwijsinstellingen, jeugdverenigingen, studentenverenigingen, non-profit en profitorganisaties en bedrijven). Dit partnerschap zal een innovatieve ondernemende cultuur ontwikkelen waarbij de jongere op het vlak van ondernemingszin en ondernemerschap wordt uitgedaagd en waarbij hij/zij dit op een laagdrempelige manier kan ervaren en verder ontwikkelen.
  Binnen het ecosysteem worden zowel de jongere geïnspireerd, geactiveerd, geïnformeerd en ondersteund, maar ook de docenten, jeugdwerkers en anderen die hierbij een rol spelen, zodat zij daar een nog betekenisvolle rol in kunnen blijven spelen.
- Er is vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen steun voor het 'Postgraduaat Innoverend Ondernemen' dat in de vijf Vlaamse universiteiten wordt georganiseerd. Ingenieurs krijgen in hun laatste jaar of na afstuderen de mogelijkheid om onder andere hun ondernemende vaardigheden aan te scherpen via een innovatiestage in een onderneming, een teamproject of een begeleide opstart als ondernemer.

Daarnaast steunt Agentschap Innoveren & Ondernemen verschillende acties die inzetten op een positief ondernemersimago. In de overheidsopdracht inzake het organiseren van dienstverlening aan ondernemingen is er specifiek een perceel opgenomen waar de dienstverleners gevraagd worden om aandacht te besteden aan sensibilisering, bewustmaking en beeldvorming rond ondernemerschap. Onder andere de volgende organisaties ontvangen in dit kader steun om de onderstaande initiatieven te nemen:

- Open bedrijvendag van Voka: Dit is een jaarlijkse event, 1e zondag van oktober, waarbij honderden bedrijven uit alle mogelijke sectoren voor 1 dag hun deur openen voor het grote publiek. Honderdduizenden mensen uit alle lagen van de bevolking ontdekken op die manier waar ondernemers mee bezig zijn, waar ondernemingen voor staan en hoe de essentie van de Vlaamse economie in elkaar zit. Op deze manier wordt ondernemerschap voor het brede publiek concreet en kan dit bijdragen tot een positief imago.
- UNIZO:
  - Dag van de Ondernemer: Met een dag van de ondernemer, 3e dag van november, wil UNIZO op een positieve manier de Vlaming "besmetten" met het ondernemersvirus. Een van de doelen van deze dag is de perceptie over ondernemerschap opkrikken bij het grote publiek.
  - Startersroadshow: De roadshows zijn bedoeld om kandidaat ondernemers te inspireren en te doen nadenken over het zelfstandig statuut. Met de roadshows wil UNIZO het imago rond ondernemerschap sterk verbeteren.
  - Women Award: een wedstrijd waar prijzen worden uitgereikt aan vrouwen die een eigen bedrijf hebben namelijk voor de 'Onderneemster van het jaar' en de 'Belofte'. Via de uitreiking van de prijzen, het hele wedstrijdtraject en de ruime campagne er rond wil UNIZO in samenwerking met Markant vzw het imago van vrouwelijk ondernemerschap bevorderen.
- Flanders DC: het hele project van FDC draait om het verbeteren van het imago van de ondernemer. Vier jaar lang zullen de Vlaamse ondernemers in de kijker

gezet worden. Dat zal onder meer gebeuren via een website die speciaal werd ontwikkeld met als doel het grote publiek meer te betrekken bij de Vlaamse ondernemers. Daarnaast worden momenteel een groot aantal filmpjes gemaakt rond authentieke verhalen, komt er een roadshow langs de centrumsteden en zullen zowel de meer traditionele media als de sociale media ingezet worden om de boodschap te verspreiden.

- Met de partners StartUps.be wordt vooral gewerkt rond het doorbreken van het taboe op falen door onder meer:
  - Failing Forward conferentie:
    Een jaarlijkse conferentie waar succesvolle ondernemers en andere rolmodellen (o.a. wereldleiders uit de sport, film en kunsten) openlijk getuigen over het vallen en opstaan in hun carrière, gecombineerd met de mogelijkheid om hands-on advies te krijgen over eventuele obstakels waar de deelnemende ondernemers vandaag mee geconfronteerd worden - voortbouwend op een sterke track record van 3 eerdere edities;
  - Failing Forward Follies:
    maandelijkse, lokale avonden waarbij sprekers vrijelijk spreken over welke fouten dat ze gemaakt hebben in hun carrière en hoe ze er sterker zijn uitgekomen;
  - Databank:
    Er wordt een databank aangelegd met daarin relevante panelleden en sprekers rond het topic 'failing forward'. Op deze wijze kan er een pro-actief aanbod worden gedaan naar bestaande evenementen en programma's en dit met het oog op het creëren van bijkomende opportuniteiten om het topic en cases onder de aandacht te brengen;
  - Campagne:
    Een brede mediacampagne, waarbij het stigma rond falen wordt aangepakt en rolmodellen in de verf worden gezet;
  - Online aanwezigheid:
    Er wordt en online community gecreëerd, waar 'failing forward' verhalen op een laagdrempelige manier gedeeld kunnen worden en ondernemers steun kunnen vinden bij elkaar en waar ze elkaar ook kunnen helpen;
  - Manifesto 2.0:
    Via het Manifesto kunnen mensen suggesties doen rond positieve stimulansen voor het ondernemersklimaat. Het Manifesto zal omgevormd worden tot een permanente dialoog, waarbij niet alleen ondernemers maar ook allerlei experten (juristen, financiële experten, enz.) betrokken worden bij het uitwerken van direct implementeerbare voorstellen.

Los van de acties van intermediairen die ondersteund worden, communiceert het agentschap ook dagelijks over ondernemen en ondernemerschap in brede zin. Via alle mogelijke kanalen die het agentschap ter beschikking heeft worden relevante nieuwsfeiten en succesverhalen verspreid om zo het imago van de Vlaamse ondernemer te verbeteren.

4. Zie antwoord vraag 3.

5. Een ondernemersloket of een duidelijk aanspreekpunt voor ondernemers kan inderdaad het ondernemingsklimaat bevorderen.

   Wat het aantal gemeentelijke ondernemersloketten betreft, verwijzen we naar de bevraging van de gemeenten door VVSG begin 2015 in het kader van de evaluatie van de overlegtafels economie. Daarbij werd onder meer gevraagd of de gemeente

een ambtenaar of dienst economie had en of ze een aanspreekpunt hadden voor ondernemers. 85% van de respondenten gaf aan dat er in de gemeente een ambtenaar of een dienst economie was, 79% van de respondenten had een aanspreekpunt voor ondernemingen.

Vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen worden gemeenten gestimuleerd om een ondernemingsvriendelijk beleid te voeren. Dit gaat ruimer dan louter de uitbouw van een ondernemingsloket. Zo werd bijvoorbeeld met steun van het Agentschap Innoveren en Ondernemen een handleiding ontwikkeld voor de uitbouw van een dienst economie; worden innovatieve praktijken gestimuleerd zoals het project Kameleon van Leiedal waarbij gemeenten handvaten worden aangeboden om verweving van bedrijvigheid in de kern te bevorderen; wordt er in het kader van het project overlegtafels economie ingezet op regelmatige kennis en ervaringsuitwisseling tussen overheden en is er ook een basisopleiding voor ambtenaren economie voorzien,… Dialoog met ondernemers en betrokkenheid van ondernemersorganisaties, zoals UNIZO neemt daarbij een belangrijke plaats in.

6. Het instrumentarium van Participatiefonds Vlaanderen, dochteronderneming van PMV nv, werd in het derde kwartaal van 2015 hervormd. De producten Starteo en Optimeo werden vervangen door de kmo-cofinanciering, de startlening werd uitgebreid tot de startlening+. De introductie van de nieuwe producten impliceerde een uitbreiding qua doelgroep, qua maximum te ontlenen bedrag en qua modaliteiten.

   Het resultaat was een merkelijke verhoging van het aantal aanvragen (vooral bij de Startlening+), maar vooral van de aangevraagde bedragen.

   Hieronder een overzicht:

	Aantal aanvragen KMO-cofinanciering	Gemiddeld Bedrag KMO-cofinanciering	totaal aangevraagd bedrag KMO-cofinanciering	Aantal aanvragen Startlening +	Gemiddeld bedrag Startlening +	totaal aangevraagd bedrag SL+
Q3 2014	25	101 066	2 526 650	29	24 332	705 628
Q4 2014	33	118 466	3 909 378	40	22 413	896 520
Q1 2015	33	90 945	3 001 185	56	24 903	1 394 568
Q2 2015	21	123 541	2 594 361	47	24 991	1 174 577
Q3 2015	45	174 938	7 872 210	88	37 689	3 316 632
Q4 2015	45	217 427	9 784 215	117	45 741	5 351 697
Q1 2016	43	199 059	8 559 537	124	45 905	5 692 220
Q2 2016	48	200 200	9 609 600	88	47 300	4 162 400
Q3 2016	35	220 441	7 715 435	84	44 944	3 775 296
Q4 2016	30	234 702	7 041 060	75	45 389	3 404 175

7. Via het kwaliteitsdecreet moet het voor dienstverleners uit de beleidsvelden werk, professionele vorming, sociale economie en economie voldoende zijn om één attest van geregistreerde dienstverlener te behalen via de toets van een vastgelegde set van minimale kwaliteitsvoorwaarden (op organisatieniveau) als ze willen intekenen op een opdracht of verschillende opdrachten uit de respectievelijke beleidsvelden. Voor de overheid is het belangrijk om enkel met gezonde, kwaliteitsvolle organisaties in zee te gaan en op die manier garanties te bieden ten aanzien van haar klanten. Erkende auditbureaus zullen ingeschakeld worden om de minimale kwaliteitsvoorwaarden te toetsen. De minimale kwaliteitsvoorwaarden hebben betrekking op leiderschap, strategie, medewerkers/tevredenheid van medewerkers, partnerschappen, management van middelen, procesmanagement, tevredenheid/ perceptie bij de klanten en sleutelresultaten.

Wanneer dienstverleners al over een ander kwaliteitsbewijs beschikken kunnen ze geheel of gedeeltelijk vrijgesteld worden. Kwaliteit op organisatieniveau wordt op die manier als het ware een voorwaarde om voor de overheid dienstverlener te kunnen zijn. Belangrijke aandachtspunten hierin zijn het maximaal valoriseren van de huidige inspanningen m.b.t kwaliteitsmanagement, het realiseren van één kwaliteitsaanpak over beleidsvelden heen en de laagdrempeligheid voor kleine dienstverleners. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het ontwerpdecreet in functie van agendering voor 1ste principiële goedkeuring.

8. De eerste helft van 2016 werden via de kmo-portefeuille meer dan 70.000 projecten gesteund. In de tweede helft van 2016 werden 65.670 projecten gesteund, goed voor een totale subsidie van 24.767.942 euro. De tabel hieronder geeft per pijler én per ondernemingsgrootte het aantal unieke ondernemingen, het totale steunbedrag en het aantal gesteunde projecten weer.

	advies			opleiding		
	unieke ondernemingen	steunbedrag	Projecten	unieke ondernemingen	steunbedrag	Projecten
KO	1.770	€ 4.767.853,63	2.026	29.072	€ 19.127.670,42	55.804
MO	266	€ 872.417,95	339	2.348	€ 2.251.740,95	7.501
Totaal	2.036	€ 5.640.271,58	2.365	29.072	€ 19.127.670,42	63.305